

Bya-bladet
Nr 31
Februari 2019
Årgång 10

Biblioteket i Älvsbyn med vår Forskarhörna och Forskargrotta.
Öppet Hus måndagar 15.00-18.00

Midvinternattens köld är hård

Midvinternattens köld är hård även om tomten inte längre är vaken. I skrivande stund (22 jan) är det -30 gr på Byn och häromdagen var man kallast i landet med -35 gr. Ett högtryck har bitit sig fast över norra Sverige med klart väder och svaga vindar. Det betyder kyla vintertid och värme sommartid. Vilken kontrast mot fjolåret då snön vräkte ned i massor!

Första helgen i feb har traditionsenligt Jokkmokks marknad gått av stapeln och många förknippar den tidpunkten med extrem kyla. Faktum är dock att man förr i tiden ofta förknippade marknaden med snöoväder. När handelsborgarna reste till marknaden brukade ofta en s k borgarur inträffa. En "eur" var liktydigt med ett snöoväder, därav namnet urväder.

Efter vinter kommer dock vår och det var man i högsta grad medveten om förr. Min morfar, själv född 1868, hade hört sina föräldrar berätta om två fattiga gummor som nödvintern 1868 gick runt och tiggde mat i gårdarna. I min morfars hem fick dom låna en handkvarn och malde säden de hade fått till mjöl, som de åt upp allt eftersom, varpå den ena gumman sa till den andra: "Var inte ängslig du Brita, hädanefter kommer påska." D v s snart blir det vår och varmare samt dragligare både inne och ute.

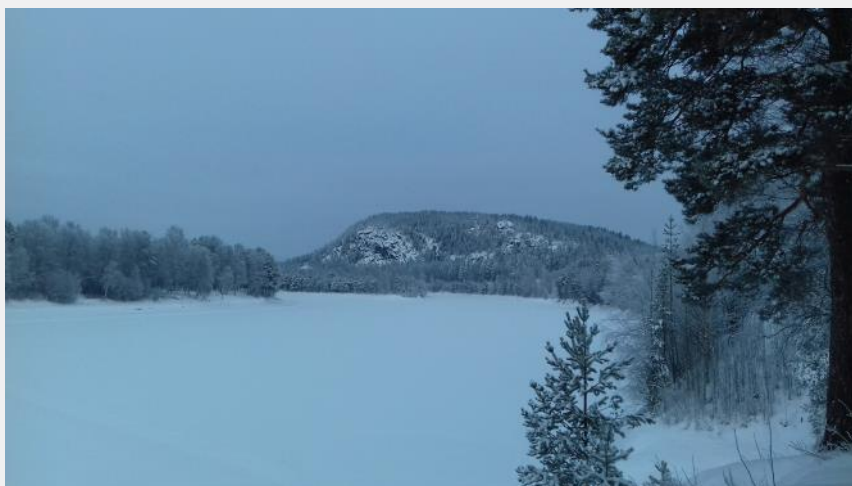
Låt mig därför säga till er alla som misströstar, att snart kommer våren med ljus och värme. Dessförinnan ska vi dock förhoppningsvis avnjuta en fin vår-vinter!

Ansan

Innehåll:

sidan

Ord från styrelsen	1
Från red.	2
Telefonlista, styrelsen	2
Cirklar/kurser, försäljning	3
Sparsamhet	4
Ett hårt människoöde	5-11
Älvsby-bygdens soldater under Gustaviansk tid	12-18
Gamla foton	19-21

Vy över Piteälven i 30 garders kyla.

Fotograf: Inger Torgersson

Hej mina forskarvänner.

Det känns som att ni fått vänta på Byabladet länge? Varför det känns så är kanske för att jag jobbat rätt länge och intensivt med en artikel i bladet?

Det blev kanske lite mastigt, men när jag träffar på sådana intressanta levnadsöden, som den med Annas familj då kan då inte jag annat än forska vidare. Jag har ju skrivit det tidigare att jag tycker att det fanns så många duktiga människor som levde så strävsamma liv och aldrig blev uppmärksammade. Vi behöver påminnas om hur bra vi har det idag!

Det är en del inslag som jag brukar ha i Byabladet som nu av utrymmesskäl inte är med. Hoppas att ni står ut med det. En fortsättning av Lennart Öhmans skrivelse om läkarna i Älvsbyn ska jag försöka hinna med till nästa nummer, fortsätter att jaga bilder på de aktuella läkarna.

Med detta "Byablad" tror jag många blir glada över Anders artikel om Älvsby-bygdens soldater. Det är de som frågat efter det. Självt har jag Eliasson /Sponton i släkten, men de verkar inte finnas med i denna förteckning. Får fortsätta min forskning angående soldatsläkten, det finns säkert mycket kvar att forska på ännu.

Angående Cirkelverksamheten har vi inväntat klartecken för DNA-cirklarna. Nu kör det igång, så till veckan vet vi bättre om den planeringen, för att det inte ska kollidera med annat.

Efter Årsmötet fortsätter vi med Disgen-café, i samma form som vi hade under hösten. De som är intresserade får ta med sin dator och komma till hörnan mellan 13-15.30. Veckodag ej fastställd, kom med önskemål! Under hösten hade vi tisdagar. Det är svårt att få så det passar alla? Då är vi några där från styrelsen som hjälper till med programmen Disgen och ArkivDigital. Men vi kommer att bli strängare med att de som tänkt komma måste säga till i förväg, om de kommer eller inte. Detta för att vi ska kunna planera hur många "sakkunniga" som behövs!!!!

Föreningen fortsätter och köper in program till datorerna i Forskarhörnan och Grottan, senaste utgåvan av Sveriges dödbok 1860-2016, finns nu installerad.

Styrelsens sammansättning efter årsmötet år 2018:

Ordf. Anders Sandström	Tel: 070-678 89 75
Kassör. Catharina Berggren	Tel: 070-891 22 74
Skr. Inger Torgersson	Tel: 070-634 52 53
Ledam. Ann-Sofie Öberg	Tel: 070-274 54 90
Vice ordf. Monika Jonsson	Tel: 070-22 10 294
Ledam. Börje Isaksson	Tel: 072 514 15 88
Ledam. Berit Ljuslinder	Tel: 070-523 67 68

Ers. Tomas Granström	Tel: 070-663 72 32
Ers. Kurt Jarvelius	Tel 073-140 55 32
Ers. Ulrika Hamsch	Tel 073-033 11 58
Ers. Kerstin Strömgren	Tel: 0929- 102 50
Ers. Vakant	
Revisor. Runo Bergqvist	Tel: 0929-108 94
Revisor ers. Bo Öhlund	Tel: 0929-554 40

Valberedning:

Britt Norman	Tel: 073 803 77 22
Helena Stenberg	Tel: 070-624 91 89
Margaretha Johansson	Tel: 073-96 44 559

Frågor och synpunkter angående Byabladet:
Gun Jonsson Tel: 070-320 77 56
eller ordföranden.

Nu är det snart dags för årsmötet. Ni alla som bor i närheten och har möjlighet är så

Hjärtligt Välkomna!
Kom bara ihåg att anmäla er.

När vi nu haft så sträng kyla så lång period så får vi hoppas på en varm och skön vår!

Ha det så bra och hör gärna av er angående önskemål om vad ni vill ha infört i Byabladet!

Gun

Cirklar/kurser.

Är du intresserad av någon studiecirkel i släktforskning?

Anmäl önskemål till någon i styrelsen eller gör ett besök på ABF.

Du kan även ringa ABF tel. Vxl 0771-96 50 22, Mobil: 076-144 39 49

Välkommen!

Inventering av gravstenar avslutad.

Gruppen som jobbat med inventeringen anser inventeringen avslutad. De har tillsammans lagt in över 7 300 namn på nya, gamla och skogs-kyrkogården.

Googla på gravstensinventeringen så kommer du till en sida att välja län, kommun, kyrkogård osv.

Bilden här bredvid är ej från Älvsby kyrkogård.

Försäljning:

Nu har vi rea på återstående böcker

(föret 300:-)

Byar i södra Älvsbyn Nu 100:-

Älvsbyns Forskarförenings bok om Byar i södra Älvsbyn. Historik över byarna Nygård, Höggheden, Nydal, Bränna, Småträsk, Tvärsel, Snårbäcksliden och Kälsberg. Utgiven 2011.

Priset är 100 kr och för postförsändelse tillkommer porto. **70 kr**

OBS! REA.

Beställ via e-post:

gunjons@telia.com

eller Gun tel: 070-320 77 56.

Nu finns häftet "Berättelser från Vidsel med omnejd" att köpa för 100: + frakt om vi ska skicka det.

Det är åtta Bredsel/Vidselsbor som berättat om sina liv från förr.

Gun Tel: 070-320 77 56

eller e-post gunjons@telia.com

Gamla hantverk i Älvsbybygden I och II samt Älvsby Kyrkstad

PDF-filer av tre häften om Älvsbybygden som inte finns i nytryck längre. Ursprungligen utgiven av Älvsby Hembygdsförening samt Kyrkstadsgruppen, mellan 1996-1999. Barberare & Herrfrisörer, Barnmorskor, Damfrisörer, Murare, Skomakare, Smeder, Sotare, Stenarbetare, Sömmerskor, Urmakare, Bagare, Båtbyggare, Glasmästare, Kopparslagare, Målare, Skräddare, Slaktare, Snickare och Vulkare. Verksamma under 1900-talet.

PDF-filerna ligger på ett USB-minne.

Priset är 200 kr och för postförsändelse

tillkommer 20 kr i porto. Beställ via e-post

monika.jonsson@telia.com

eller tel: 070-22 10 294

Dödsannonser och Inbjudningar till Begravningar

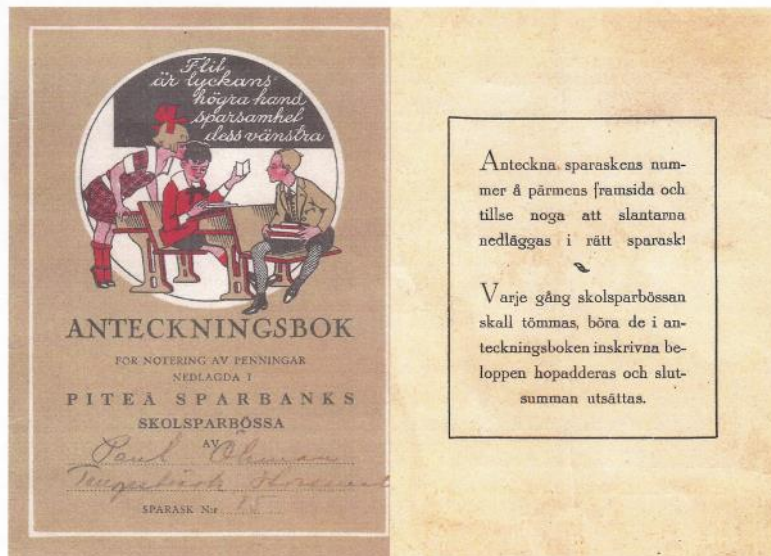
Vår senaste utgåva av kopierade Dödsannonser och Inbjudningar till begravingar fram till 1970, insamlade från privatpersoner. Mappen innehåller 2849 dokument, varav ca 385 inbjudningar till begravingar och resten dödsannonser på avlidna Älvsbybor. Den äldsta annonsen är från 1881.

Annonserna ligger på ett USB-minne. **Priset är 200 kr och för postförsändelse tillkommer 20 kr i porto.**

Beställ via e-post britt.norman@telia.com eller obergfia@gmail.com

Vad vår generation fick lära oss om

Sparsamhet

Den här anteckningsboken för skolsparbössa hittade Gerd Ö. bland sina gömmor. Den första noteringen i den är gjord 1940.

Skolsparbössor

Skolsparbössan var avsedd för en hel skolklass sparande. Varje elev hade sitt särskilda fack. Meningen med skol-sparandet var att ge barnen en ekonomisk fostran. Bössorna tillverkades från 1910 och har använts in i 1970-talet.

Källa: Kungliga Myntkabinettets hemsida: www.myntkabinettet.se

På varje sida i anteckningsboken finns högst upp ett visdomsord om sparsamhet enligt nedan:

***”Även den minsta skärv mottages med tacksamhet”, sade sparbössan om ettöringen.
Om varje dag du sparar ören fem, allt från ditt sjunde år, när så du uppnått tjugufem, femhundra kronor uppå banken står.
Till biografen många slantar bär du, varmed grunden till din egen stuga kunde läggas.
Ingenting stort har börjat som stort.
Den som uppå öret spar, snart en hel riksdaler har.
Uppgiv ej för en motgångs skull det mål du föresatt dig att vinna.
Om du lever på kredit, hjälper dig ej all din flit.
Den penning du i onödan ger ut kommer aldrig igen, och ingen ränta du får på den.***

Ungefär så här såg skolsparbössan ut.

Här nedan:

Sparbössan från min barndom.

Texten runt bössan lyder:
DEN SOM SPAR I TID
HAN HAR I NÖD.

Granträsk skola hade inte någon skolsparbössa? (vad jag minns). Däremot hade vi hemma varsin, alla syskonen. Jag har min sparbössa kvar som en kär klenod, här bredvid en bild på den. På bilden märks inte all misshandel som den utsatts för!!!! Den skulle ju tömmas? Det var inte det lättaste, många roliga minnen dyker upp. Tror inte alltid att vi tänkte på texten som var runt bössan? Eller så ansåg vi oss vara i nöd?

Gun

Ett hårt människoöde.

När jag städade och rensade bland mina mappar i min dator så hittade jag en intressant artikel. Inget datum var angivet. Nedanstående är en direkt kopia. Artikeln finns i Byakistan och på Älvsbyns forskarförenings hemsida.

Eftersom inga datum fanns så fick jag börja med att forska fram, när och var denna Anna Justina var född?
Det är: Anna Justina Nordlund född den 25 november 1867, enligt födelseboken. Senare i husförhörslängderna när hon kom till Älvsbyns församling så står det januari som födelsemånad. Tydligt har prästen råkat skriva en etta för lite i husförhörslängden, sen har det följt med.
Vet ju inte med säkerhet när hon firade sin 85 årsdag? Men den 25 november 1952 fyllde hon 85 år. 1955 i maj avled Anna Justina i en ålder av 88 år.

En kopia av Utdrag ur NSD

Auktionerades ut vid 6 års ålder

På sin födelsedag blev fru Nordlund uppvaktad med blommor och telegram, något som för henne förut varit ett okänt begrepp. Här pysslar hon om en blomsterkorg med tulpaner i sitt hem.

Älvsbyn (NSD) En arm barndom, en slitsam ungdom och ett liv i grå vardag – det är ett kort sammandrag av 85-åriga änkefru Anna Justina Nordlunds levnad.

Fru Nordlund är född i Harads där hon som 6-åring blev föräldralös och auktionerades bort till den familj som bjöd minst. Någon minnesbild finns väl kvar från de tidiga barnaåren, men dessa går i svältens och armodets tecken. Någon bättring blev det inte heller sedan hon inropats av sina nya föräldrar.

Så snart hon förmådde utföra något arbete, blev hon utnyttjad så långt hennes unga krafter räckte och någon skolgång var det aldrig fråga om. "Sockenbarn" behövde inte sådana extravaganser.

Vid 11 års ålder fick fru Nordlund axla den avskedade pigans mantel, för att ordentligt göra rätt för sig. En ladugård med 9 kor blev hennes arbetsfält och en tid framåt var hon sjuklig då arbetet var alltför hårt. Så småningom vågade hon trotsa fosterföräldrarna och tog tjänst hos en annan familj, men där blev förhållandena om möjligt ännu svårare. Någon lön fick hon naturligtvis inte, men det värsta var att hon inte ens fick kläder, varför hon slutade även där.

Så kom hon så småningom genom släktingars bistånd till Bäckdal, där hon sedan dess varit bosatt. Äktenskapet med änkemannen Lars Petter Nordlund gjorde att hon omedelbart blev mamma till 5 barn och senare fick hon själv sju småtingar att ta hand om.

Mannen hade svag hälsa av allt för hårt arbete och det blev fru Nordlunds lott att dra försorg om den stora familjen. Värst säger hon, var det att få maten att räcka till de många munnarna och ofta var svälten en grinande realitet. Jag fick dock något som jag tidigare saknat – ett hem.

Ingen väg...

Bäckdal saknade vid den tiden väg och när fru Nordlund skulle till grannarna för att skaffa mat återstod bara att gå skogsstigen ner till Visträsk, där det ibland fanns bättre lottade människor som kunde ge ett handtag. Hon berättar om en sådan färd, då hon gick vilse i nattens mörker. Hon hade gått ner sig flera gånger i en bäck och blivit genomvåt och då det var bitande kallt vågade hon inte stanna av risk att frysa ihjäl. Fram mot morgonen kom hon i svårt medtaget tillstånd till en granne 5 km från hemmet. Vid flera tillfällen då hon inte hade något att ge barnen att äta, måste hon ge sig iväg och lämna fadern tillsammans med barnen trots att denne vid den tiden var sjuk.

Som en röd tråd genom hennes berättelse går dock tilliten till skapelsens herre, som för henne varit ett starkt stöd.

Nog är det gott att ha provat svårigheter för då blir man ödmjuk inför livet, säger fru Nordlund, men inte vill jag pröva det igen. Nu har jag det så bra, som jag aldrig trott vara möjligt. Jag får pyssla med det jag tycker om och ekonomiskt har jag inga problem sedan jag fick pensionen.

Om det sett mörkt ut förr i mitt liv så har min ålderdom blivit en ljusets högtid. Mest ledsen är jag att jag aldrig fick lära mig läsa, för nu kan jag inte ta del av böcker och tidningar, men så bra som jag har det nu här hos min son så är jag nöjd ändå, säger hon till sist.

Nive

Slut på tidningsartikeln.

***Familjen Nordlund** Bäckdal. Anna Justina (Anna-Mora) Nordlund född Eriksdotter den 25/11 1867 i Harads, Överluleå. Anna Ingeborg Andersson /Nordlund född 1913, Älvsbyn. Ernst Albert Nordlund född i Bäckdal 1897.*

Det var här Anna bodde som gift med L.P. Nordlund och det var här hos sonen som hon bodde till sin död.

Bilden finns även på Älvsbyns forskarförenings hemsida.

Bildens ägare Gerd Fjällås

Bäckdal

(Om man åker Arvidsjaurvägen från Älvsbyn passerar Visträsk och Vistbäcken före Nattberget går det en väg till höger. Efter den vägen ligger Stapeldal, Bäckdal och Bäckås).

I den här intervjun säger Anna att hon haft en arbetsam uppväxt. Det kan man verkligen förstå! När jag sökte Anna Justinas föräldrar stötte jag redan då på elände. Hennes mor Brita Stina Johansdotter född 1832 i Överluleå. Gift första gången 1858 med Olof Johan Nyström född 1827, i juli 1859 föddes deras dotter Maria Erica. Året därpå avled maken Olof Johan (33 år), han drucknade i Luleälven 1860-05-26. Januari 1861 föddes deras son. (Olof Johan). Man kan ju tänka sej, hur det kändes att ha en knappt ett år gammal dotter och tappa maken och sen vänta ytterligare ett barn. För en kvinna att bli ensam var inte lätt den tiden. Gå dagsverken var väl den enda inkomstkälla för en kvinna, men inte lätt med spädbarn att ta hand om.

Brita Stinas andra äktenskap 1865, blev med Erik Johan Larsson född 1827 i Nederluleå. De fick en dotter Johanna Albertina f. 1865, därefter tvillingar Nils Peter och **Anna Justina** Födda 25 november 1867.

Även Brita Stinas andra make avled genom drunkning (vid badning, är angivet i dödboken). Då var Anna Justina och hennes tvillingbror ej fyllda 5 år. Februari 1876 avled Brita Stina då var tvillingparet drygt 8 år när de blev föräldralösa. Som Anna själv berättar så blev det en hård tid, med olika fosterhem och till slut hamnade hon i Bäckdal. I artikeln står det att det var ”genom släktingars bistånd” som hon hamnade där. Har inte lyckats hitta vilka släktingar det var, men tydligen var det en bra kontakt mellan släktingarna. Det berättar flyttningarna om. Den 5 oktober 1891 kom hon till Bäckdal enligt husförhörlängden, står hon som piga i Johan August Nybergs hushåll.

I närheten av fam. Nyberg i Bäckdal bodde Lars Petter Nordlunds familj. Bara ca 6 månader efter det Anna kommit till Bäckdal avlider Lars Petters fru Anna Margreta ej fyllda 59 år, (ingen dödsorsak angiven i dödboken).

1893 flyttar Anna till Nordlunds och gifter sej med Lars Petter. Då fick Anna Justina överta hushållet, men av de fem barnen som Lars Petter Nordlund hade med sin första hustru, hade flera hunnit lämna hemmet. Alla uppgifterna är enligt husförhörlängderna. När Anna kommer till Bäckdal så skrivs fel födelsedatum in i hfl. Då är hon född 1867-01-25. Rätt ska vara 1867-11-25. Det står så i föd.-boken och alla hfl fram till när hon flyttar till Älvsbyn. En etta har felaktigt kommit med? Undrar när hon firade sin 85-årsdag i november eller januari? Har inte hittat dödsannonsen för att se vad som står där?

Det var på denna gård som Anna först kom till Bäckdal. Bilden här är tagen långt senare.

På bilden: 1. Edit Sundman/Nyberg f.1899. g med 2. Ernst Sandberg f.1897. 3. Alma Nyberg f.1889 g. med 4. Georg Eriksson f. 1932. 5. Edit Lundberg f. 1898 i Muskus gift med 6. Karl Nyberg f.1899 Bäckdal.

Bilden finns på Älvsbyns forskarförenings hemsida: <http://alvsbyforskarna.se/> Kortet ägs av Kristina Lundberg.

Här sitter Anna Justina med sitt handarbete i köket i Bäckdal.

Kortets ägare Karin Johansson

På bilden till vänster Albert Nordlund, Ingeborg och Mor Anna Justina.

Kortets ägare: Karin Johansson

Därefter födde Anna 7 barn mellan 1895 till 1906. Första barnet Lydia Johanna avled c:a 1½ år gammal, ingen dödsorsak angiven. År 1901 födde Anna tvillingar: Lydia Justina och Hilda Sabina den senare avled knappt ett halvår gammal. Ingen dödsorsak angiven. 1904 föddes Johan, han levde bara två och ett halvt år, ingen dödsorsak där heller. 1906 föddes Adelina Evelina hon avled i Lungsot i en ålder av 16 år.

Ernst Albert född 1897 var en av de återstående barnen som levde till vuxen ålder, han bodde kvar i Bäckdal tillsammans med Anna Justina och pigan Anna Ingeborg Nyström. Albert och Ingeborg vigdes 1983 då hade de flyttat till Älvsbyn, före det står han som kronotorpare i Nystrand. Albert avled 1984 i Älvsbyn.

Här arbetas det på vägen i Bäckdal. Från vänster: Ludvig Sandberg, Johan Sjögren, Frans Olofsson, Med spaden Ernst Sandberg och Albert Nordlund. Alla från Bäckdal.

Kortets ägare: Karin Johansson

Emilia Sidenmark, f. Sandberg 1910, Britta Sandberg (gift med Fredrik Oskar Sandberg) och Anna Justina Nordlund.

Kortets ägare: Karin Johansson

Efter Albert föddes

Hulda Lovisa f. 1899 bodde i Luleå, gift Lundman 1924, blev tidigt änka (1934). Nytt äktenskap 1940 Nilsson, blev änka igen 1957. Hon avled i december 1986 i Luleå i en ålder av 87 år.

Den av tvillingarna som överlevde: **Lydia Justina född 1901**. Hon flyttade till Norrfjärdens församling i början på 1920-talet och träffade där sin make, Lindkvist. De gifte sej 1924 och bosatte sej i Håkansö. Maken avled 1986 och Lydia avled i Norrfjärdens församling men hann fylla 95 år.

Kan någon bekräfta om detta är Nils Petter Eriksson och hans fru Johanna Lovisa född Bergman från Avaträsk?

Gerd Fjällås hade korten i ett gammalt album, där står namnet Nils Eriksson med fru och barn. Bilden finns även i Piteporträtt samlingen "Porträtt i norr"

Anna Justina hade ju en tvillingbroder, Nils Petter Eriksson, han blev också utackorderad till en förälder som erbjöd lägst ersättning. Han hade det säkert inte så lätt heller? han fick också olika fosterhem i Överluleå i Buddbyn, Skatamark bland annat. Flytten gick sen till Malmberget år 1894, där Nils Petter jobbade som gruvarbetare.

Från Malmberget flyttade han till Vistbacka i maj 1897 och träffade där sin fru, Johanna Lovisa Bergman född 1880 i Avaträsk de gifte sej 2 januari 1898. De bodde i Muskus bara till i december 1901 då återvände Nils Petter med sin familj till Malmberget, (enligt hfl). Nils Petter jobbade där som gruvarbetare. Man kan undra hur de tog sej fram? Sträckan mellan Muskus och Gällivare? Hade de träffats tidigare? Hade han hälsat på sin tvillingsyster Anna i Bäckdal och då träffat sin blivande hustru kanske???

De hade tre barn födda i Älvsby församling. Det tredje barnet Karl Erik Gunnar är född i Älvsbyn i september 1902. Så tydligen flyttade Nils Petter före Johanna Lovisa och de tre barnen till Gällivare.

De fick 9 barn, när jag forskade vidare upptäckte jag att 4 av dem emigrerat till Nya Zeeland. I Forskarhörnan träffade jag Margaretha Johansson och när hon såg mina forskningar, så sa hon direkt: "Det där känner jag igen, dem har jag forskat på". Vilken lyckad träff!

Följande har Margaretha bidragit med:

Nils Petter Eriksson (1867-1966) och hans hustru Johanna Lovisa Bergman (1880-1955) hade fyra barn som utvandrade till Nya Zeeland:

Sven Algot Eriksson född 1900-06-14 i Gällivare församling. Sven Algot står antecknad som gruvarbetare i Gällivare. (På samma sida ser man de fyra syskonen som emigrerade. Hur resrutten var har jag inte hittat.)

Sven Algot emigrerade från Gällivare den 26 juli 1923. Den 9 mars 1944 gifte han sig i staden Dannevirke, Nya Zeeland med änkan Belloma Nita Johnson. Sven var fabriksarbetare till yrket. Paret hade två barn. Han avled den 21 april 1967 i Dannevirke, Nya Zeeland. Han är begravnen på Mangatera kyrkogård i Dannevirke.

Sven Algot Erikssons grav. Hans fru Belloma och son Murray Algot Eriksson vilar i samma grav. Mangatera Dannevirkes kyrkogård, Nya Zeeland.

Nils Vilgots Erikssons gravsten på Mangatera Dannevirkes kyrkogård, Nya Zeeland.

Nils Vilgot Eriksson född

1904-08-04 i Gällivare församling. Även han arbetade som gruvarbetare. Han står antecknad som utvandrad den 24 juli 1923. Han bodde liksom sin bror Sven i Dannevirke och var arbetare. Han avled ogift den 2 november 1978 i Dannevirke, Nya Zeeland och blev även han begravd på Mangatera kyrkogård i Dannevirke.

Kerstin Hanna Danira Eriksson utvandrade 1925 vid 17 års ålder till Nya Zeeland, men hon återvände och 1927 gifte hon sig i Malmberget med Bror Alexius Irenius Hedqvist. Hon avled 1981 i Malmberget.

Dagmar Lovisa Ingeborg Eriksson född 1906-09-28 i Gällivare församling. Hon utvandrade redan som 16-åring till Nya Zeeland, den 24 juli 1923, tillsammans med sin bror Vilgot (och antagligen med Sven, datumen i Församlingsboken är så nära i tid, så de reste antagligen tillsammans alla tre). Den 27 februari 1928 gifte hon sig i Napier, Hawke's Bay, Nya Zeeland med Robert Edward Repsch.

Dagmar Eriksson Mears gravsten. Taradales kyrkogård, Napier, Hawke's Bay, Nya Zeeland.

Mannen arbetade som kock på ett fartyg. De skiljdes senare och Dagmar gifte om sig med Hector William Mear i Napier, Hawke's Bay den 21 oktober 1949. Dagmar avled endast 58 år gammal i Napier, Hawke's Bay, den 29 mars 1965.

Hon är begravd på Taradale kyrkogård i Hawke's Bay. Dagmar fick två döttrar med Robert Edward Repsch. Två

Lenita Schwalger ställde upp i Miss Universum tävlingen i New York 1981.

barnbarn till Dagmar deltog i skönhetsävlingar. Den ena, Lenita Schwalger tävlade i Miss Universum i New York 1981. Den andra Danira Schwalger tävlade i Miss World i London 1979. De båda, Lenita och Danira tävlade för Västra Samoa då deras far var maorier (Nya Zeelands urinvånare som även finns som folkgrupp i Polynesien).

Danira Schwalger ställde upp i Miss World tävlingen i London 1979

I Dannevirke (där Sven och Vilgot hamnade) bosatte sig 1872 en grupp danska och norska invandrare till Nya Zeeland. Därav det dansk klingande namnet.

Margaretha har skrivit en lista över alla emigranter från Norrbotten till Nya Zeeland (hämtat från en bok om emigrationen "Svenskarna i Nya Zeeland" av Sten Aminoff.

Dannevirke

Där i listan hittade Margaretha: Olof Johan halvbrodern till Nils Peter och Anna Justina, alltså farbror till de som utvandrade. Olof Johan, Johan Ollas - kallad John född 1861-01-18 i Överluleå. Han anlände till Nya Zeeland 1891. Blev medborgare i Dannevirke 1898-10-21. Avled i Dannevirke 1957-01-14. Han var ogift.

Margaretha hittade även hans gravsten! Det fanns två bilder på den, en på själva stenen och sedan en slags grund som den står på. Hon vet inte vad det kan kallas? Men han står som John Ollas Erickson och så blev han väldigt gammal - 97 år! Intressant! Egentligen hade han väl inte hunnit fylla 97, men det står så på stenen.

John Ollas Ericksons gravsten, Mangatera Dannevirkes kyrkogård, Nya Zeeland.

Ett hjärtligt TACK Margaretha för det intressanta inlägget och bilderna!!!

John Ollas Ericksons grav.

Jag undrade så mycket varför så många av syskonen åkte till Nya Zeeland? Men så småningom fann jag den troliga orsaken?

Anna Justinas mor hade ju en son i första gifftet, alltså en halvbror till Anna Justina och Nils Peter Eriksson. Olof Johan Eriksson, hans far drunknade ju 1860, innan sonen föddes. Sonen fick samma förnamn som fadern Olof Johan Nyström. Han blev sen fosterson i Heden. Jag upptäckte att han hade emigrerat till Nya Zeeland 1891. Olof Johan nåddes väl av att det fanns bättre möjligheter i ett annat land. Tydligt gick det bra för honom så han skrev hem till släkten och fick över dem dit.

Man beundrar deras mod att företa sig den långa färden dit?

Gun

Älvsbybygdens soldater under Gustaviansk tid

Under Gustav III genomfördes en modernisering av Sveriges krigsmakt, som under drygt femtio år inte undergått några större förändringar. Bl a fullföljdes bygget av Sveaborg, Nordens Gibraltar, utanför Helsingfors och i gränstrakterna i öster bildades den s k Savolaxbrigaden. En elitkår, som under dess förste chef Göran Magnus Sprengtporten, drillades i ny taktik där små förband rörde sig snabbt bakom fiendens linjer. Även flottan rustades upp kraftigt under överinseende av amiralen Carl August Ehrensverd och skeppsbyggmästaren af Chapman.

I allt väsentligt bestod dock armén av två delar, de indelta landskapsregementena och de värvade förbanden. De värvade förbanden användes främst som garnisonsmanskap i fästningar som Sveaborg och utgjorde en knapp 1/3-del av arméns totalt 55.000 man. Således var fortfarande de indelta förbanden kärnan inom armén. I fältarmén uppdelades dessa förband i arméfördelningar, brigader och regementen. De senare, som egentligen var en fredstida organisation, uppdelades i sin tur i två bataljoner om ca 600 man i varje och dessa i fyra kompanier.

Vid ingången av den gustavianska tiden hade samtliga kompanier inom Västerbottens regemente försetts med boställen för alla officerare. För Piteå kompani innebar det att kaptensbostället ”Margretelund”, som låg på kyrkobordet alldeles invid kyrkan, blev ett fullständigt jordbruk efter köp av jord i Öjebyn år 1767. Löjtnantsbostället Wilhelmsdal och fänriksbostället Gyllengård i Böle tillkom vid samma tid (1768). Regementets underofficerare och underbefäl torde dock inte ha erhållit boställen, utan fick nöja sig med så kallade inkvarteringspengar, så länge indelningsverket varade.

Vid denna tid torde även samtliga soldater ha erhållit torpställen, även om vi inte vet var dessa till en början var belägna. Sannolikt låg de dock i utkanten av byarna, på vad som var sämre jord. Några standardritningar, i likhet med de för olika officersboställen, upprättades aldrig för soldat- eller båtsmanstorp. Orsaken härtill var sannolikt att dessa inte var avsedda att avvika från annan torpbebyggelse i trakten. De soldattorp vi känner från vår bygd bestod vanligtvis av torpstuga, ca 5 x 7 m, med förstuga, kammare och kök, samt fähus, foderbod och ett litet härbre. En särprägel för dessa torp var de soldattavlor med kompani- och rotenummer, som man var skyldig ha uppsatt på husets gavel. Dessa torp inspekterades regelbundet, vart tredje och efter 1890 vart femte år, av kompanichefen eller hans ombud som stöd för soldaten, två nämndemän som representerade rotebönderna och kronobetjäning som bevakade statens intressen.

De kontrakt som upprättades mellan soldat och rotebönder innehöll som regel uppgifter om den viktigaste löneförmånen torpet, men även uppgifter om de pengar som betalades till soldaten när han lejdes (legan), samt årslönen och andra naturaförmåner. De senare kunde t ex utgöras av hjälp med dragdjur, skjutsar, spannmål och annat. Legan var naturligtvis beroende av konjunkturerna och när fred rådde var den låg och när krig stod för dörren steg den.

Den uniform som den gustavianska soldaten bar, var rätt olik den som de karolinska och frihetstida soldaterna nyttjade. I princip kan sägas att flera olika uniformsmodeller avlöste varandra under kort tid och dessa nyttjades sedan så länge de höll ihop. Därav den stora uniformförbistring som rådde under Finska kriget 1808-09. Dock var färgen grå eller blå och den bestod av en kort jacka, ett par långbyxor, ett brett skärp, stövletter och ett par skor. Till uniformen hörde även en lång kappa, en s k kapott. Det hela kröntes slutligen av en hög hatt med ståndare av ullgarn. Dessutom hade soldaten en ränsel med några dagars torrskaffning, reservkläder och personliga artiklar, samt en kopparflaska och ett patronkök för ammunition.

Officer och soldat i Västerbottens regemente under Gustaviansk tid.

Beväpningen var för infanteriet bajonettförsedda muskötter, d v s slätborrade flintlåsgevär, av olika modeller. Skottvidden på dessa var 120-180 m och eldhastigheten ett skott i minuten. Jägarförbanden, som t ex Savolax jägare, var utrustade med en kortare musköt eller studsare som hade räfflad pipa, vilket gav längre räckvidd och större träffsäkerhet. Officerare och underofficerare bar värjor av olika typer och längd.

Sålunda utrustade gick den gustavianska armén ut i såväl Gustav III:s ryska krig 1790-92 och Finska kriget 1808-09.

Gustav III:s ryska krig 1788-90

Gustav III:s ryska krig 1788-90 startade som ett rent anfallskrig, anstiftat av den svenske kungen. Natten mellan den 28 och 29 juni 1788 lät kungens handgångne man och chef för Savolaxbrigaden, Berndt Johan Hastfehr, några av sina män förklädda i ryska uniformer skjuta på den svenska gränsvakten vid Puumala. Dagen därpå överskred svenska trupper den ryska gränsen och freden var därmed bruten. Fälttågsplanen gick ut på att den svenska flottan skulle slå ut den ryska och därmed möjliggöra en svensk trupplandsättning, nära den ryska huvudstaden St Petersburg. Dessutom skulle den svenska armén anfälla landvägen över Fredriskhamn och Viborg.

Trots att Ryssland var upptaget av en pågående konflikt med Turkiet, lyckades man rida ut stormen. De svenska motgångarna ledde då till uppror, främst bland de finska officerarna, som har gått till historien under namnet Anjalaupproret. Kungen klarade dock av krisen och efter ytterligare två år med mestadels svenska motgångar, vann den svenska flottan sin kanske mest lysande seger vid Svensksund. Därefter slöts fred utan landöverträdelser från någondera sidan och ett kostsamt och blodigt krig var slut.

Västerbottens regemente hade redan före kriget samlats i Ratan för överskeppning till Helsingfors när kriget bröt ut. Enligt styrkebesked så var regementet inte fulltaligt, utan uppgick blott till 36 officerare och 961 soldater. Således saknades 95 man, sannolikt p g a sjukdomar och vakanser. Västerbottningarna gick under vintern 1788-89 i kvarter vid Säfräsk, Labbom och Porlom. Vid generalmönstring den 12-13 januari sistnämnda år var 573 man friska, 238 sjuka och 238 vakanta av en styrka på totalt 1.003 personer.

Under sommaren 1789 pågick strider dels på huvudfronten i söder och dels i Savolax. Västerbottens regemente deltog huvudsakligen i striderna i södra Finland, såväl vid Uttismalm, Liikkala som Anjala. Vid Uttismalm utmärkte sig bl a regementschefen Pauli och Piteå kompanichef Ambrosius Bergman. Kommande vinter gick västerbottningarna i vinterkvarter i trakten av Lovisa. Sommaren 1790 deltog regementet åter i strider runt trakten av Anjala, men när de anfällande ryssarna drivits tillbaka avstannade krigsoperationerna i stort på landfronten.

När regementet mönstrades efter freden i Värälä under augusti 1790 var 46 rotar vakanta och 201 soldater sjuka. Efter mönstringen påbörjades hemmarschen via Lovisa, Storkyro och Vasa. Därifrån fortsatte kapten Bethén norrut med Kalix och Torneå kompanier medelst ”marsche fource”. Övriga kompanier transporterades båtledes till Sverige. Kvar i Finland lämnades 100 sjuka, varav de flesta avled.

Finska kriget 1808-09

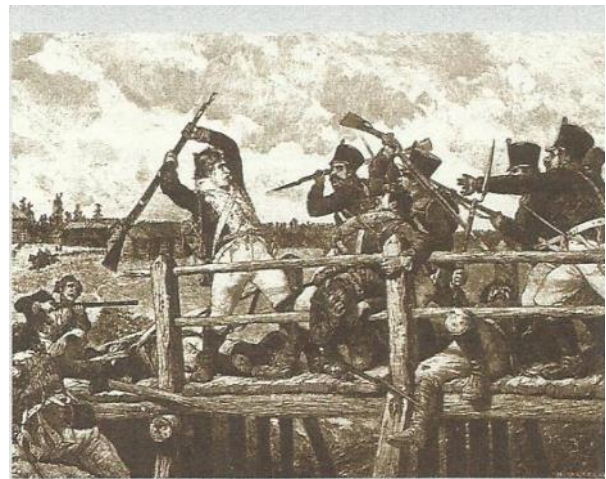
Finska kriget 1808-09 startade genom ett ryskt angrepp på den östra rikshalvan Finland den 21 februari 1808. Den direkta orsaken till detta står att finna i den överenskommelse som Napoleon och den ryske tsaren Alexander träffade i Tilsit år 1807. Denna gav tsaren fria händer att agera mot Sverige, som sedan 1805 ingick i koalitionen mot Napoleon.

Kriget kom att få långtgående konsekvenser för många människor, främst naturligtvis för alla de som dog därav, men även genom den delning av riket som gjorde Finland till ett ryskt storhertigdöme under drygt hundra år. Även på det regionala planet skedde stora förändringar genom del-

ningen av Västerbottens län i två delar, vilket var ett resultat av de problem som uppstod med styrningen av det till ytan enorma området. Ett annat resultat av kriget var militärkuppen i Stockholm, som avsatte Gustav IV Adolf och sedan resulterade i 1809 års regeringsform. Något som inom kort beredde väg för en ny tronföljare, den franske marskalken Jean Baptiste Bernadotte, som under namnet Karl Johan för lång tid framåt ändrade svensk säkerhetspolitik.

När kriget bröt ut vintern 1808 genomförde den finska armén en strategisk reträtt till Österbotten. Tanken var att man till våren skulle starta en offensiv mot den ryska invasionsarmén, samtidigt som landsatta svenska trupper i södra Finland skulle falla ryssarna i ryggen. Dessutom fanns den näst intill ointagliga fästningen Sveaborg, strax utanför Helsingfors, kvar i svenska händer.

Till en början var den svenska motoffensiven lyckad. Generaladjutanten Carl Johan Adlercreutz segrade vid Siikajoki den 18 april och Savolaxbrigaden, under Johan Adam Cronstedt, tog den kringbyggda prästgården vid Revolax med stormning den 27 april. Samtidigt inleddes dock en rysk belägring av Sveaborg och genom psykologisk krigföring och desinformation fick man fästningen att kapitulera den 3 maj 1808. Dessutom misslyckades svenska landstigningsförsök vid Lemo i södra Finland och Vasa i Österbotten. Det sistnämnda blev särskilt kostsamt för Västerbottens regemente, som svarade för större delen av expeditionskåren om knappt 1.200 man. Hela 16 officerare och 217 soldater förlorades i döda och tillfångatagna, däribland kårchefen Johan Bergensträhle som hamnade i rysk fångenskap.

Striden vid Virta bro år 1808, där även soldater från Västerbottens norra bataljon ingick.

Trots detta bakslag fortsatte dock den nybildade 5. brigaden, under Johan August Sandels, sin motoffensiv i Savolax. Den 2 maj tog man Pulkmila, den 9 maj överraskade man en rysk styrka vid Idensalmi och den 12 maj stormade man centralorten Kuopio med hjälp av finska bönder. Den 20 juni återtog en övermäktig rysk armé Kuopio, varpå Sandels offensiv i stort var över. Hädanefter skulle brigaden endast utgöra en effektiv spärr för fortsatt rysk framryckning genom Savolax mot Österbottens kustbygder.

Huvudarméns motoffensiv kulminerade under sommaren och den 14 juli möttes den finska och ryska huvudarmén för första gången i slaget vid Lappo, några mil öster om Vasa. Striden ledde till en mindre svensk framgång och i likhet med drabbningen en månad senare vid Alavo, tvingades ryssarna till reträtt. Hädanefter vände dock kriget till rysk fördel och efter den blodiga drabbningen vid Oravais den 14 september fick den finska armén definitivt beträda återtaget norrut.

Soldater drabbade av fältsjuka vintern 1808-09

Kvar på slagfältet blev 750 svenska och finska samt 900 ryska soldater. Dessutom dog många av sina sår under de närmaste dagarna efter slaget, bland dem den blott femtonårige Wilhelm von Schwerin. Som en sista viljeyttring kan man kanske se den framgångsrika strid som Sandels styrkor utkämpade vid Idensalmi (Virta bro) den 27 oktober. Här besegrade 1.800 svenska och finska soldater med 12 kanoner en mycket större rysk styrka om 6.000 soldater med 17 kanoner. Striden kostade Sandels mer än 300 man och omkring 700 ryssar uppges ha stupat. Efter striden beordrades reträtt mot Uleåborg.

Under det finska fälttåget hade Västerbottens regementes Livbataljon, som bestod av Torneå, Kalix, Luleå och Piteå kompanier, varit en del av Sandels berömda 5. brigad och deltagit i de flesta striderna i Savolax. Kända från dessa närmast gerillaliknande krigsaktioner i de tusen sjöarnas land blev män som Malm, Duncker och Fahlander, alla besjungna av Johan Ludvig Runeberg i "Fänrik Ståls sägner". Mindre kända, men säkert lika tappra, var Livbataljonens chef Claes Ulrik Schildt och män som furiren Lars Lindvall och hans bror fänriken Olof Lindvall med ursprung i Piteå. Dessa omnämns dock ofta i de strider och skärmyttslingar som utkämpades i Savolax.

Efter vapenvila i Olkijoki den 19 november utrymde den armén under mycket svåra förhållanden Finland och gick i vinterkvarter i Torneå och Kalix. Västerbottens regemente fick återvända till sina rotar och där avvakta vidare order. Övriga rikssvenska förband marscherade vidare söderut och gick i tillfälliga vinterkvarter i trakten runt Luleå. Västmanlands regemente inkvarterades i Persön och Upplands regemente i Ale, Alvik och Långnäs stora byalag. Här liksom på andra orter skulle dock arméns stora gissel, den fruktade fältsjukan, göra sig gällande. I Alvik med omnejd avled under vintern 1808-09 minst 144 soldater och i hela den finska armén torde ca 2.000 man ha avlidit innan sjukdomen ebbade ut i mars månad. Fältsjukan spred sig naturligtvis också till civilbefolkningen och i Luleå socken avled totalt 604 personer, eller ca 8 ½ procent av befolkningen, mot ungefär 130 personer ett vanligt år.

I mars 1809 uppsade ryssarna stilleståndet och gjorde sig redo invadera Västerbottens kustland, samtidigt som ett ryskt anfall företogs över Kvarken mot Umeå. Inför dessa förutsättningar och med vetskap om att kungen tillfångatagits i Stockholm, så kapitulerade den svenske befälhavaren Hans Henrik Gripenberg i Kalix den 25 mars. Kapitulationen innebar i korthet att de under Gripenberg stående trupperna skulle kvarstå på sina platser och överlämna sina vapen, varpå de finska soldaterna skulle återvända hem. De svenska soldaterna skulle återvända till sina rotar och inte längre tjäna mot Ryssland i kriget. Dessutom skulle alla förråd mellan Kalix och Umeå överlämnas. Så även reservartilleriet som var förlagt i Gammelstad. Det innebar att Västerbottens regementes norra bataljon, den s k Livbataljonen, som redan hemskickats till sina rotar blev kvar där, medan den södra bataljonen samlades i trakten av Skellefteå. Därmed var kriget slut för soldaterna från Torneå, Kalix, Luleå och Piteå.

*Pehr Adam Stromberg
landshövding i Västerbot-
ten under kriget 1808-09*

*Soldater som retirerar under
kriget 1808-09.*

Därefter skedde en rysk invasion av Västerbottens kustland ned till Öre älv, varunder drabbningar stod såväl i Skellefteå som i Hörnefors, innan en svensk landsättning av trupper skedde i ryssarnas rygg vid Ratan. Detta fick de ryska trupperna att vända norrut och leverera batalj vid Sävar och Ratan den 19-20 augusti. I dessa strider stupade mer än 1.000 ryska och svenska soldater, vilket gjorde striderna till ett av krigets blodigaste. Dagen efter slöts stillestånd och den svenska expeditionskåren inskeppades till Umeå som hade utrymts av ryssarna. Den 25 augusti anföll en mindre svensk flottstyrka ryska trupper vid Pitholm, men slogs tillbaka. Detta blev de sista striderna på svensk mark. Den 2 september slöts ett stillestånd där de ryska trupperna förlades norr om Piteå med förposter i Jävre och Kinbäck, samt de svenska runt Umeå med förposter i Rickleå. Den 17 september slöts ett fördrag i Fredrikshamn, varvid den nya gränsen drogs längs Torneå och Muonio älvar, inte längs Kalix älv som ryssarna först föreslog. Freden var därmed ett faktum!

Älvsbybygden

Situationen i Älvsbybygden var vid den här tiden betydligt bättre än hundra år tidigare. Visserligen förekom nödår då liksom tidigare, såväl under 1780- som 1790-talet var dessa tämligen vanliga, men de var inte lika fasansfulla som 1690-talets nödår då folk och få dog i mängder. Så blev t ex vintern 1783-84 kall och lång i hela Europa till följd av vulkanen Lakis utbrott på Island den 8/6 1783, med stora mängder ask- och svaveldioxidnedfall som följd. Även sjukdomar härjade hårt i den svenska och ryska armens spår 1808-09, med fältsjuka och smittkoppor som även drabbade civilbefolkningen. Hur de lite mer avlägset liggande byarna uppefter älvdalarna klarade detta vet vi inte. Här skulle säkert ett fördjupat studium av död- och begravningslängder ge resultat.

Trots detta får man ett intryck av en förändring när avvitrning och storskifte genomfördes, som senare tog sig uttryck i nyodlingar och hemmansdelningar, varpå fler munnar kunde mättas. Även nybyggen började upptas som Storforsens krononybygge år 1800. I det ännu bevarade bouppteckningsmaterialet finner vi inte lika mycket nyheter som i kustbyarna och man får intrycket att bygden var lite fattigare och mer ålderdomlig än kustbygden. Däremot verkar nästan hälften av alla hushåll i det bevarade bouppteckningsmaterialet från tiden 1780-99 ha innehåft poster av trävaror som bräder, stockar, tjärvirke, tjära och näver. Märkligt nog finner vi ett bokskåp hos soldaten Anders Kanon på Byn. De böcker som förvarades däri bestod nog uteslutande av Bibel, psalmböcker och annan religiös uppbyggelselitteratur.

Vi är därmed också inne på soldaterna och deras roll i samhället. De utmärkte sig naturligtvis vid exercisen på kyrkbacken, då de bar sina färggranna men opraktiska uniformer av gustaviansk typ. Många var också märkligt nog läs- och skrivkunniga samt kunde hjälpa sina grannar med dylika praktiska ting. Att läskunnigheten var spridd bland soldaterna berodde ytterst på att de skulle kunna läsa för att del av skrivna reglementen.

Nedanstående uppgifter om soldaterna och deras familjer bygger till vissa delar på Agnar Grönlunds forskningar om bygden och dess människor. Han har lämnat efter sig ett rikt material i form av ett stort antal pärmar, som idag förvaras i forskarföreningens hörna på biblioteket. Inte minst om soldaterna har han genomfört ett gediget arbete.

Nr 80 Kanon

Jöns Östensson Kanon, flyttad till denna rote ifr rote nr 20 1766 23/12 och medelst rotejämkning 1767 30/12 flyttad till rote nr 96.

Johan Olofsson Kanon, f 1743 20/9, gift 1766 30/11 med Christina Johansdotter, f 1735 24/10 d 1801 1/4, hitflyttad medelst rotejämkning 1767 30/12 ifr rote nr 81 Segerkarl, uppgavs vid generalmönstring 1786 vara ofärdig i vänster hand samt begär och får avsked.

Johan Johansson Kanon, f 1767, anställd som soldat för denna rote 1790 29/1.

Anders Jönsson Kanon, f 1769 d 1799 27/9, gift 1792 med Sara Andersdotter, f 1770. Barn: Andreas f 1794, Jonas f 1795, Brita Dorothea f 1793, Sara Catharina f 1797. Ersatt med minderåriga volontären Daniel Gustaf Dahlberg. Efter mannens död blev änkan omgift med nybyggaren Anders Persson i Kjälsberg.

Daniel Gustaf Dahlberg, anställd på denna rote 1799 31/12 och transporterad till rote nr 58 Stormhielm 1802 28/2.

Johan Andersson Kanon, f 1782, gift med Magdalena Jonsdotter, f 1782, anställd som soldat för denna rote 1802 8/10.

Nr 81 Segerkarl

Johan Olofsson Segerkarl, f 1743 20/9, anställd som soldat för denna rote 1766 23/12 och medelst rotejämkning 1767 30/12 flyttad till rote nr 80 Kanon.

Elias Persson Segerkarl, f 1737 d 1789 29/10, anställd som soldat för denna rote 1769 29/12.

Johan Olofsson Segerkarl, f 1770, gift med Sara Persdotter, f 1772, anställd som soldat för denna rote 1790 14/1. Barn: Christina f 1794, Per f 1797, Sara f 1799, Kajsa Greta f 1803, Anna f 1806, Johannes f 1808.

Anders Andersson Segerkarl, f 1777, gift med Maria Olofsdotter, f 1791, anställd som soldat för denna rote 1808 eller 1809 och avancerade sedan till vicekorpral.

82 Stridsman

Roten vakant 1763-68

Anders Jonsson Stridsman, f 1737, gift med Sophia Persdotter, anställd som soldat för denna rote 1768 27/11 och utbytt 1786 19/4. Vi finner sedan Anders Jonsson som krononybyggare på Pålsträsk nr 2. När bouppteckning hölls efter hans död i dec 1789 ser vi att familjen var hårt skuldsatt till handelshuset Degerman i Piteå. Av boskap finner vi endast 2 kor, 1 kviga, 3 får och 1 get. Även i övrigt är boet dåligt försett med lösöre. Bland det högst värderade finner vi mannens jacka och väst för 1 riksdaler banco. Som barnens förmyndare uppträder bonden Nils Jonsson på Byn, med vilken sannolikt släktskap föreligger.

Johan Staphansson Stridsman, f 1761, gift med Brita Eriksdotter, anställd som soldat för denna rote 1784 och uppgavs vid generalmönstring 1805 vara ofärdig i ena armen samt får avsked och anmäles till underhåll. Barn: Erik f 1787, Johannes f 1793, Kajsa Greta f 1797, Brita Magdalena f 1804, Lars Magnus f 1807, Sedan nybyggare på Lappurträsk nr 2.

Anders Olofsson Stridsman, f 1785, gift 1809 26/11 med Catharina Eriksdotter ifr Pitholm, anställd som soldat för denna rote 1807.

Nr 83 Cartou

Mats Matsson Cartou, f 1745 9/2 d 1810 1/12, son till Mats Andersson o h h Karin Larsdotter ifr Roknäs, gift 1770 15/4 med Catharina Svendsdotter, f 1742 5/6, dotter till soldaten Sven Andersson Tjäder o h h Karin Augustinsdotter i Sjulnäs.

Olof Jonsson Cartou, f 1762 29/5 d 1830 29/5 i Lappurträsk, son till soldaten Jonas Östensson Smäll o h h Karin Olofsdotter i Roknäs, gift första gången 1791 med Brita Danielsdotter, f 1765 30/1 d 1804 20/3, dotter till Daniel Jonsson o h h Kerstin Eriksdotter i Manjärv, gift andra gången 1806 12/9 med Brita Johansdotter, f 1765 i Jävre. Olof deltog i Gustav III:s ryska krig 1788-90 och erhöll medalj för tapperhet i fält. Får avsked 1807 eftersom han under kriget uppges ha blivit illa bleserad och angavs vara sjuklig. Efter avslutad tjänstetid blev han nybyggare på Lappurträsk nr 1 och uppges tillsammans med Johan Andersson på Byn vara byggmästare till Älvsbyns kyrka, som uppfördes under åren 1806-08. I familjen föddes barnen Catharina f 1792 27/11, Jonas f 1795 3/12 och Olof f 1797 27/11. Sönerna nyttjade släktnamnet Berggren.

Per Persson Cartou, f 1781 21/10 d 1839 3/5, son till Per NN o h h Brita Nilsson i Lillpite, gift 1800 med Elsa Östensdotter, f 1781 29/10, dotter till Osten Östensson o h h Sigrid Andersdotter i Korsträsk. Anställd som soldat för denna rote 1807.

Nr 84 Starkman

Michael Johansson Starkman, f 1763 6/8, son till Johan Johansson Starkman o h h Brita Michaelsdotter på denna soldatrote, gift 1791 16/10 med Christina Johansdotter, f 1775 7/4, dotter till soldaten Johan Canon o h h Christina Johansdotter på Byn. Barn: Johan f 1791 13/12 d 1791 30/12 och Johan f 1796 5/2 d 1799 24/2. Anställd som soldat 1786 och bör således ha deltagit i Gustav III:s ryska krig 1788-90.

Per Persson Starkman, f 1787 24/1, anställd som soldat för denna rote 1807.

Per Johansson Starkman, f 1792 4/7 d 1839 9/11 genom drunkning, son till Johan Larsson o h h Christina Persdotter på Byn, gift 1816 5/5 med Maria Catharina Olofsdotter, f 1795 26/9, dotter till Olof NN o h h Brita Persdotter i Visträsk. Per antog senare namnet Sundman och blev kronobyggare i Vistbäcken.

Nr 85 Lindberg

Anders Olofsson Lindberg, f 1752 19/2, son till soldaten Olof Spiring o h h Kerstin Persdotter i Sjulnäs, gift 1776 6/1 med Sigrid Eriksdotter, f 1754, dotter till Erik Larsson o h h Karin Johansdotter på Byn. Familjen flyttade sedan till hustruns hemgård Byn nr 1.

Efter det att Anders avlidit hölls bouppteckning den 6 feb 1798, varvid framkom att husets behållning på 314 riksdaler något understeg skulderna som uppgick till hela 345 riksdaler. Största fordringsägare var handelshuset Degerman i Piteå, vilka hade att fordra mer än 200 riksdaler i boet.

Förutom hela tolv byggnader på gården finner vi även andelar i en skvaltmjölkvärn, i en grovbladig sågkvarn i Mjödvatubäcken samt i den nya sågen i Kvarnbäcken. Även stora mängder sågat och osågat timmer minner om denna sågverksamhet. Dessutom fanns det 30 lass tjäruvirke liggandes i skogen. Av boskap finner vi 2 hästar, 2 kor, 2 kalvar, 3 får och 7 lamm. Noterbart är förekomsten av en 1/3-del i ett båthus vid Sikforsen, vilket sannolikt hyste en gemensam större båt för kyrkfärder till Öjebyn.

Mest remarkabel är dock förekomsten av hela tio andliga böcker i hemmet, bl a en Bibel i kvartoformat, vilket tyder på läskunnighet i familjen. Indelta soldater hade ofta fått lära sig att läsa, ty de skulle ju kunna ta del av skriftliga instruktioner. Familjens andliga intresse uteslöt dock inte delägande i en gammal trasig brännvinspanna av koppar. Så ej heller förekomsten av trenne små brännvinsbägare av stämplat silver.

Anders Ersson Lindberg, f 1764 29/6, son till Erik Johansson o h h Christina Svensdotter i Sjulnäs, gift 1791 4/12 med Elsa Adamsdotter, f 1765 26/1, dotter till Adam Samuelsson o h h Sophia Ersdotter i Manjärv. Barn: Anders f 1792 d 1794, Erik och Adam f 1795 d 1796 resp 1797, Sophia Greta f 1796, Christina f 1798, Catharina f 1800, Magdalena f 1803, Christina f 1805. Familjen blev sedan nybyggare i Gammelträsk.

Olof Olofsson Lindberg, f 1780 8/9, son till Olof Olofsson ifr Skellefteå o h h Brita Andersdotter ifr Porsnäs, gift 1802 6/6 med Magdalena Östensdotter Widmark, f 1780 5/11, dotter till Östen Olofsson o h h Anna Johansdotter i Kopparnäs. Barn: Olaus f 1803, Anna Brita f 1804, Magdalena f 1806, Magdalena f 1807. Uppgavs vid generalmönstring 1810 vara utan hörsel och begär samt får avsked.

Carl Carlsson Lindberg, f 1792 24/9, gift 1816 21/1 med Karin Nilsson, f 1787, anställd som soldat för denna rote 1810 22/12 och avancerade sedan till vicekorpral. Barn: Sara Greta f 1815, Anna Kajsa f 1817, Brita Magdalena f 1819, Carl Johan f 1822, Christina Elisabeth f 1824, Nils Petter f 1826, Maria Lovisa f 1828.

Anders Sandström Allhelgona 2018

Gamla fotografier efterlysning

*Känner någon igen fotot här?
Kan även vara från
Pitetrakten? Ev. Svensbyn.
Det fanns i ett album som ägdes av
Grethel och Erling Gustavsson.
Erling är född i Svensbyn*

Ägare Irene Johansson.

*Vad är detta för hus? Bilden finns i Granträsk och ägs av Helena Stenberg.
Hennes fråga är: "Hur har tavlan hamnat där?"*

Kan bilden vara från Tvärån med omnejd? Danielssons gästgiveri, frun där (Alvina) var en syster till Johan Janne Johansson som var ägare till gården där Helena bor.

*Vilka är personerna på bilden?
Vet någon något om detta? Eller känner igen huset?*

Hör av er till Helena eller Gun

Klassfoto Klass 5, år 1953. Kvarnheden Elever från byarna runt Korsträsk

1.Elvy Olofsson, Korsträskbyn. 2.Irene Eriksson, Lillkorsträsk. 3.Elisabeth Hedman, Lillkorsträsk. 4. Irene Bergman, Petbergsliden, 5. Yvonne Bergman, Petbergsliden.
6.Eivor Nilsson, Korsträsk. 7.Gull Öberg Korsträsk. 8.Aina Nyberg, Arvidsträsk. 9.Searð Åberg, Arvidsträsk. 10.Ture Isaksson, Sågfors. 11.Arne Karlsson, Teuger.
12. Roland Viklund, Korsträskbyn. 13.Åke Sandberg, Lillkorsträsk. 14.Lasse Viklund, Fleviken. 15.Ture Jonsson, Teuger. 16.Håkan Lindgren, Flurheden.
17.Rolf Nilsson, Lillkorsträsk. 18.Gunnel Olovsson, Korsträsk. 19 Gunilla Nilsson, Lillkorsträsk. 20. Ulla Rapp, Korsträsk. 21. Mona Larsson, Petbergsliden
22. Eina Lundström, Sågfors. 23.Linnea Bergman, Tegelbruket. 24.Erry Lidman, Petbergsliden. 25.Gertrud Åkerström, lärare, Älvsbyn.
26. Jan-Erik Johansson, Lillträsk. 27. Lisbeth Bergman, Korsträsk 28.Gudrun Viklund, Lillträsk.

Bildens ägare Linnea Barthelmann, Oskarshamn (förmedlat av Thure Grönlund)

Bild på Tväråns Järnvägsstation Årtal?

Nystrand skola 1912

Nr. 1 Johan Lundberg. 2 Agge Bergman. 3 Sigfrid Lundkvist. 4 Elin Ökvist. 5 Jan Lundberg.
6 Karl Isaksson. 7 8 9 10 11 Lärarinnan Alвина Engström/
Stenvall 12 13 14 15 16 17 18
19 Jenny Lundkvist. 20 21 22 23 24 Jenny Lundberg
25 26 27 28 29

Vi vill ha namnen på de övriga

Karin Johansson hade bilden med dessa namn. Bilden finns på vår hemsida

Jag har fått bilden numrerad av Britt Norman.

Ni som vet fler namn!!

Hör av er till Gun tel: 070-320 77 56

Här två bilder som är tagna på gården hos Karl Johan och Elin Johansson i Nybyn, det är Carin Ökvist som undrar om någon vet vem mannen i militäruniform är? Och vem kvinnan är? Mannen utan uniform är en morbror till Carin, Gösta Johansson och son i huset.

Bilderna bör vara tagna samtidigt?

Ni som känner igen eller vet vem det är? Hör av er till Gun Tel: 070-320 77 56

ÅRSMÖTE

2019

Fluxens MATSAL MÅNDAG DEN 4 MARS 2019 KL 18.30

**Åke Engman berättar på äkta Pitemål
om sin första vinter som timmerkusk.**

Vi bjuder medlemmarna på kaffe/te och smörgås. Övriga 50:-/person.

Glöm ej anmäla om ni kommer på mötet, senast den 27 februari,

**till Catharina Berggren 070-891 22 74 eller via mail:
co.berggren@alvsbyn.net**

Hjärtligt välkomna till mötet och tag gärna med andra intresserade!

Verksamhetsberättelsen finns tillgänglig i Forskarhörnan from 18 febr.

Älvsbyns
Forskarförening
www.alvsbyforskarna.se